

NOTA

Uitrol HALT2Diabetes in Vlaanderen: rol van de apotheker in de screening en begeleiding van patiënten met (pre)diabetes.

23-01-2019

Auteur Apr. Carolien Bogaerts, Apr. Hilde Deneyer, Apr. Christophe Blanckaert, Apr. An Vanthienen, Apr. Marleen Haems

Dagelijks komen ongeveer 300.000 patiënten over de vloer in de Vlaamse officina's. De laagdrempeligheid van de apotheek geeft de apotheker het voorrecht met een heel breed publiek in contact te komen. Bovendien wenden twee derde van de patiënten met een gezondheidsklacht zich eerst tot zelfzorgmedicatie. Voor onschadelijke symptomen¹ vermijdt men vaak een bezoek aan de huisarts. De apotheek is dus *de facto* een belangrijke toegangspoort tot de zorgketen en een oriëntatiecentrum voor patiënten. Dit is een opportuniteit voor preventie en vroegdetectie van chronische ziekten waaronder (pre)diabetes.

1. HALT2Diabetes en het Gezondheidskompas

23 januari '19 lanceerde de Vlaamse Overheid het Gezondheidskompas samen met de uitrol van HALT2Diabetes in Vlaanderen. HALT2Diabetes is een diabetespreventieproject, gestart vanuit de Diabetes Liga, waarin verschillende zorgverleners uit de 1ste lijn samenwerken om patiënten met een verhoogd risico op diabetes **op te sporen** en te **begeleiden naar een betere levensstijl**.

Screenen van de patiënt op (pre)diabetes gebeurt aan de hand van de gevalideerde FINDRISC vragenlijst die ook geïntegreerd is in het Gezondheidskompas. Het Gezondheidskompas is een online tool (www.gezondheidskompas.be) die de patiënt thuis alleen kan invullen of samen met een zorgverlener zoals de (huis)apotheker. Patiënten met een verhoogd risico op diabetes worden dan via de huisarts doorverwezen naar een diëtist, een tabakoloog, een bewegingscoach,... Ook hebben ze de mogelijkheid deel te nemen aan "Groepssessies Gezonde Voeding op verwijzing".

HALT2Diabetes zal van start gaan in de regio's Mechelen – Heist-Op-Den-Berg en Menen-Wervik-Wevelgem om nadien systematisch in gans Vlaanderen uitgerold te worden.

2. Rol van de apotheker in vroegdetectie diabetes

2.1. Sensibilisering en motivering

De apotheker kent zijn patiënten goed en is dan ook ideaal geplaatst om de patiënt te sensibiliseren en te wijzen op de gevaren van (pre)diabetes en gerelateerde cardiovasculaire aandoeningen. Ook

kan er gezond leefstijladvies (gezonde voeding, bewegen, rookstop, ...) gegeven worden en kan de apotheker zijn patiënt hierin motiveren en opvolgen. Dit geldt ook voor patiënten die het leefstijlprogramma volgen of gevolgd hebben.

2.2. Detectie

Uit onderzoek blijkt dat 1 op 3 patiënten niet weten dat ze aan diabetes lijdenⁱⁱ. Het probleem is dat diabetes type 2 een sluimerend verloop kent en zich niet onmiddellijk manifesteert in concrete symptomen. Hierdoor lopen er veel mensen rond zonder diagnose en de juiste behandeling. Er ontwikkelen zich complicaties zonder dat men zich hiervan bewust is. Screening kan dus een uitzonderlijke meerwaarde opleveren voor de gezondheid van de patiënt.

De apotheker speelt een centrale rol in het HALT2Diabetes project en het screenen van patiënten op (pre)diabetes. De apotheker spreekt risicopatiënten aan en vult samen met de patiënt de FINDRISC-vragenlijst in. Hiervoor kan gebruikt gemaakt worden van het online Gezondheidskompas (www.gezondheidskompas.be). De apotheker kan hierbij de patiënt onmiddellijk het nodige advies verschaffen en eventuele bezorgdheden of misvattingen de kop indrukken. Afhankelijk van het resultaat verwijst de apotheker de patiënt al dan niet door naar de huisarts.

2.3. Opvolging :

De apotheker is, wegens zijn wetenschappelijk brede achtergrond, zeer geschikt om risicopatiënten verder op te volgen :

- Ongeacht het resultaat van de screening kan de apotheker aan de patiënt gezond leefstijladvies en informatie omtrent diabetes geven.
- Patiënten met een laag risico kunnen verder opgevolgd worden en de test kan regelmatig opnieuw – bv. jaarlijks – afgenomen worden.
- Patiënten met een verhoogd risico zullen door de apotheker gewezen worden op het belang van dit resultaat. De apotheker zal de patiënt ook aanraden om een afspraak te maken met zijn huisarts en hem de resultaten meegeven. Het is ook mogelijk om de resultaten vanuit het Gezondheidskompas via mail naar de huisarts door te sturen. Dit laatste kan uiteraard enkel mits toelating van de patiënt.
- Patiënten die het leefstijlprogramma volgen of gevolgd hebben blijven gemotiveerd en opgevolgd worden door hun apotheker zodat ze de groepslessen blijven volgen en/of hun nieuwe leefstijl blijven volhouden.

Besluit : de apotheker speelt een centrale rol in de sensibilisatie, screening en opvolging van patiënten met een risico op (pre)diabetes.

ⁱ Fainzang S L'automédication ou les mirages de l'autonomie PUF 2012 ISBN 978-2-13-060655-0

ⁱⁱ Diabetes Liga ; Diabetes in cijfers ; <https://www.diabetes.be/diabetes-cijfers>